

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o nekaterih ukrepih za ohranjanje staležev v zvezi z državami, ki omogočajo netrajnostne načine ribolova

(COM(2011) 888 final – 2011/0434 (COD))

(2012/C 229/21)

Poročevalec: **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

Evropski parlament in Svet sta 17. januarja oziroma 19. januarja 2012 sklenila, da v skladu s členom 43 Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosita za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in sveta o nekaterih ukrepih za ohranjanje staležev v zvezi z državami, ki omogočajo netrajnostne načine ribolova

COM(2011) 888 final – 2011/0434 (COD).

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 11. maja 2012.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 481. plenarnem zasedanju 23. in 24. maja 2012 (seja z dne 23. maja) s 149 glasovi za in 11 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi

1.1 EESO v celoti podpira predlog uredbe ter obenem čestita Komisiji za odločitev in poziva, naj se zagotovi njeno dosledno izvajanje.

1.2 EESO meni, da so države, ki dopuščajo netrajnosten ribolov, jasno opredeljene. Vendar pa bi moral biti pogoj iz člena 3(1)(b) na koncu oblikovan tako: „[...] ribolovne dejavnosti, s katerimi se raven staleža zmanjša pod ravni, ki omogočajo največji trajnostni donos, **ali pa preprečujejo, da bi bile te ravni dosežene.**“

2. Ozadje

2.1 Konvencija Združenih narodov o pomorskem pravu z dne 10. decembra 1982 (UNCLOS) in sporazum Združenih narodov o izvajanju določb te konvencije, ki se nanašajo na ohranjanje in upravljanje čezconskih in izrazito selivskih ribjih staležev, z dne 4. avgusta 1995 – znan kot Sporazum Združenih narodov o staležih rib – zahteva sodelovanje vseh držav, katerih ladje izkoriščajo te staleže.

2.2 To sodelovanje je treba vzpostaviti v okviru regionalnih organizacij za upravljanje ribištva (RFMO).

2.3 Če za zadevni stalež ni pristojna nobena organizacija RFMO, je mogoče to sodelovanje vzpostaviti s sporazumi „ad hoc“ med državami, zainteresiranimi za ribolov.

3. Uvod

3.1 Predlog uredbe je usmerjen k tretjim državam, zainteresiranim za ribolov, ki vključuje staleže rib v skupnem interesu teh držav in EU, in ki – ne da bi ustrezno upoštevali obstoječe načine ribolova in/ali pravice, dolžnosti in interese drugih držav

ter EU – izvajajo ribolovne dejavnosti, ki ogrožajo trajnost staležev, in ne sodelujejo z EU pri njihovem upravljanju.

3.2 Da bi spodbudili prispevek teh držav k ohranjanju staležev, predlagana uredba določa posebne ukrepe, ki jih mora sprejeti EU.

3.3 Okvir za sprejetje teh ukrepov se določi za zagotovitev dolgoročne trajnosti staležev rib v skupnem interesu EU in zadevnih tretjih držav.

3.4 Za izvajanje teh ukrepov predlog opredeljuje pogoje, pod katerimi država lahko dovoli netrajnostni ribolov, pravico, da poda pripombe, možnost, da sprejme korektivne ukrepe, oceno pričakovanih okoljskih, trgovinskih, gospodarskih in socialnih posledic ter takojšnjo zaustavitev izvajanja teh ukrepov, ko zadevna država sprejme ukrepe, potrebne za prispevek k ohranjanju staležev v skupnem interesu.

3.5 Ker je EU donosen ciljni trg za ribiške proizvode, ima tudi posebno odgovornost pri zagotavljanju spoštovanja obveznosti sodelovanja teh držav, zato predlagana uredba predvideva hitre in učinkovite trgovinske ukrepe proti državam, odgovornim za ukrepe in prakse, ki povzročajo prekomerno izkoriščanje ribjih staležev.

3.6 V ta namen se predlaga omejitev uvoza ribiških proizvodov, ulovljenih s plovili, ki izkoriščajo staleže v skupnem interesu in pristojnosti države, ki dopušča netrajnosten ribolov,

ter zagotavljanje pristaniških storitev za ta plovila, z izjemo nujnih primerov. Predlaga se tudi, da se prepreči, da bi se ribiška plovila ali ribiška oprema Unije lahko uporabljala za izkoriščanje staležev v skupnem interesu v pristojnosti države, ki dopušča netrajnosten ribolov.

3.7 Predlog določa vrsto ukrepov, ki jih je mogoče sprejeti, in splošne pogoje za njihovo sprejetje, da bi lahko ti ukrepi in pogoji temeljili na objektivnih merilih, bili stroškovno učinkoviti in v skladu z mednarodnim pravom, zlasti sporazumom o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije.

3.8 Da bi zagotovili učinkovito in usklajeno ukrepanje EU, predlog upošteva tudi ukrepe, določene v Uredbi (ES) št. 1005/2008 z dne 29. septembra 2008 o vzpostavitvi sistema skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje.

3.9 Končno Komisija meni, da je za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje Uredbe potrebno, da se nanjo prenesejo izvršilne pristojnosti, ki se morajo izvajati z izvedbenimi akti, ki predvidevajo postopek pregleda v skladu z Uredbo (ES) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011, ki določa splošna pravila in načela o mehanizmi nadzora držav članic za izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije.

3.10 Zaradi nujnosti bodo odločitve o razveljavitvi ukrepov sprejete kot izvedbeni akti, ki veljajo takoj in so tudi v skladu z zgoraj navedeno uredbo o nadzoru.

3.11 EESO v celoti podpira izvršilne ukrepe, predlagane v predlogu uredbe.

4. Analiza predloga in ugotovitve Odbora

4.1 Namen in področje uporabe

4.1.1 Predlog uredbe določa okvir za sprejetje nekaterih ukrepov v zvezi z ribolovnimi dejavnostmi in politikami tretjih držav, s ciljem, da se zagotovi dolgoročna trajnost ribjih staležev v skupnem interesu EU in zadevnih tretjih držav.

4.1.2 Zato se ta uredba v skladu s konvencijo Združenih narodov o pomorskem pravu uporablja za vse ribje staleže, katerih dolgoročna vzdržnost je v skupnem interesu EU in teh tretjih držav ter katerih upravljanje je zagotovljeno s skupnim ukrepanjem obeh strani.

4.1.3 Predlagani ukrepi se lahko uporabljajo v vseh primerih, v katerih je potrebno sodelovanje z EU za upravljanje staležev v skupnem interesu, tudi ko to sodelovanje poteka v okviru regionalne organizacije za upravljanje ribištva ali podobne organizacije.

4.2 Države, ki dopuščajo netrajnosten ribolov

4.2.1 Šteje se, da tretja država dopušča netrajnosten ribolov, če

4.2.1.1 pri upravljanju staleža v skupnem interesu ne sodeluje z EU v skladu z določbami konvencije Združenih narodov o pomorskem pravu, navedenimi v točki 2.1 tega mnenja, in

4.2.1.2 ne sprejme nobenega ukrepa za upravljanje ribištva, ali

4.2.1.3 sprejme te ukrepe, ne da bi ustrezno upoštevala pravice, interese in dolžnosti drugih strank, vključno z EU, in če imajo ti ukrepi za upravljanje ribištva v povezavi z ukrepi, ki jih je sprejela EU samostojno ali v sodelovanju z drugimi državami, za posledico ribolovne dejavnosti, ki zmanjšujejo staleže na ravni, ki ne zagotavljajo največjega trajnostnega donosa.

4.2.1.4 Ravni staležev, ki omogočajo največji trajnostni donos, se določijo na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih mnenj.

4.2.2 EESO meni, da so države, ki dopuščajo netrajnosten ribolov, jasno opredeljene. Vendar pa bi moral biti pogoj iz člena 3(1)(b) na koncu oblikovan tako: „[...] ribolovne dejavnosti, s katerimi se raven staleža zmanjša pod ravni, ki omogočajo največji trajnostni donos, **ali pa preprečujejo, da bi bile te ravni dosežene.**“

4.3 Ukrepi, ki jih je mogoče sprejeti v zvezi z državami, ki dopuščajo netrajnosten ribolov

4.3.1 Komisija lahko z izvedbenimi akti sprejme naslednje ukrepe v zvezi s temi državami:

4.3.1.1 določitev držav, ki dopuščajo netrajnosten ribolov;

4.3.1.2 določitev, kadar je to primerno, ribiških plovil ali ladjevij, za katere se uporabljajo nekateri ukrepi;

4.3.1.3 uvedba količinskih omejitev pri uvozu v EU za ribe iz staležev v skupnem interesu in ribje proizvode, v celoti ali delno pripravljene iz teh rib, ulovljene pod nadzorom države, ki

dopušča netrajnosten ribolov. Ta prepoved uvoza v EU velja tudi za ribe iz staležev v skupnem interesu ali ribje proizvode, pripravljene iz teh rib, iz katere koli druge države;

4.3.1.4 uvedba količinskih omejitev uvoza v EU za vse ribe sorodnih vrst in ribjih proizvodov, v celoti ali delno pripravljenih iz teh rib, ulovljenih pod enakimi pogoji kot v prejšnji točki. Prepoved uvoza sorodnih vrst rib, ulovljenih v okviru ribištva v skupnem interesu, se razširi na katero koli drugo državo, ki dopušča netrajnosten ribolov;

4.3.1.5 uvedba omejitev uporabe pristanišč EU za plovila pod zastavo države, ki dopušča netrajnosten ribolov staležev v skupnem interesu, in za plovila, ki prevažajo ribe in ribiške proizvode, ki izvirajo iz staležev v skupnem interesu in so jih ulovili s plovili pod zastavo zadevne države ali s plovili, ki imajo dovoljenje te države za ribolov, čeprav plujejo pod drugo zastavo. Take omejitve ne veljajo v primeru višje sile ali nuje, v skladu z določbami konvencije Združenih narodov o pomorskem pravu, vendar samo za zagotavljanje storitev, ki so nujno potrebne za obvladovanje takšnih položajev;

4.3.1.6 prepoved nakupa katerega koli ribiškega plovila, ki pluje pod zastavo teh držav, za gospodarske subjekte EU;

4.3.1.7 prepoved menjave zastav ribiških plovil EU z zastavami teh držav;

4.3.1.8 prepoved državam članicam, da bi dovoljevale čarterske pogodbe z gospodarskimi subjekti teh držav;

4.3.1.9 prepoved, da bi v te države izvažali ribiška plovila, ki plujejo pod zastavami držav članic, ali ribiško opremo in material, potreben za ribolov staležev v skupnem interesu;

4.3.1.10 prepoved zasebnih trgovinskih dogovorov med državljanji držav članic in državljanji držav, ki dopuščajo netrajnosten ribolov, za uporabo ribolovnih možnosti takšnih držav z ribiškim plovilom, ki pluje pod zastavo zadevne države članice, in

4.3.1.11 prepoved skupnih ribolovnih dejavnosti ribiških plovil države članice in ribiških plovil pod zastavo držav, ki dopuščajo netrajnosten ribolov.

4.3.2 Odbor meni, da bi morala celota teh ukrepov privedi do tega, da bi države, ki dopuščajo netrajnosten ribolov, s tako prakso prenehale. Poleg tega meni, da so to najučinkovitejši ukrepi, ki jih lahko sprejme EU. Zato čestita Komisiji za odlo-

čitev, da predstavi ta predlog uredbe, ki razširja in razvija ukrepe proti nezakonitemu ribolovu, predvidene v uredbi. Komisijo izrecno poziva, naj zagotovi njihovo dosledno izvajanje, in jo spodbuja, naj skrbno nadzira njihovo uporabo. Komisija ne bi smela dvomiti v njihovo stalno izvajanje, tudi če se pojavijo ustrezne zahteve v okviru Svetovne trgovinske organizacije, saj je le tako mogoče zagotoviti dolgoročno trajnost ribjih staležev v skupnem interesu EU in tretjih držav.

4.4 Splošne zahteve za ukrepe, sprejete na podlagi predlagane uredbe

4.4.1 Splošne zahteve so:

4.4.1.1 da so sprejeti ukrepi vedno povezani z ohranjanjem staležev v skupnem interesu in se uporabljajo v povezavi z omejitvami ribolova za plovila EU ali proizvodnje ali porabe v EU, ki veljajo za ribe in ribiške proizvode, v celoti ali delno pripravljene iz rib tistih vrst, za katere so bili sprejeti ukrepi na podlagi predlagane uredbe; za sorodne vrste se te omejitve uporabljajo le, če so te vrste ulovljene pri ribolovu staležev v skupnem interesu;

4.4.1.2 da so ukrepi v skladu z obveznostmi iz mednarodnih sporazumov, katerih podpisnica je EU, in drugih ustreznih določb mednarodnega prava;

4.4.1.3 da sprejeti ukrepi upoštevajo ukrepe, že sprejete na podlagi Uredbe (ES) št. 1005/2008 o nezakonitem ribolovu;

4.4.1.4 da sprejeti ukrepi ne povzročajo diskriminacije med državami z enakimi pogoji in da ne pomenijo prikritega omejevanja mednarodne trgovine;

4.4.1.5 da Komisija ob sprejetju ukrepov oceni njihove okoljske, trgovinske, gospodarske in socialne učinke.

4.4.1.6 Sprejeti ukrepi morajo opredeliti primeren sistem za njihovo uporabo s strani pristojnih organov.

4.4.2 EESO meni, da so te zahteve logične in jih zato podpira.

4.5 Zahteve pred sprejetjem ukrepov

4.5.1 Če je treba sprejeti ukrepe v skladu s predlogom, Komisija o tem predhodno obvesti obravnavano državo. Seznani jo z razlogi in opiše ukrepe, ki bi jih bilo mogoče v

zvezi s tem sprejeti v skladu s to uredbo. Poleg tega ponudi obravnavani državi pred uporabo ukrepov primerno možnost, da pisno odgovori na obvestilo in da položaj izboljša.

4.6 Obdobje uporabe ukrepov

4.6.1 Ukrepi prenehajo veljati, ko zadevna država sprejme ustrezne korektivne ukrepe, dogovorjene z EU oziroma po potrebi tudi z drugimi državami, ali kadar ni ogrožen učinek ukrepov, ki jih je EU sprejela samostojno ali v sodelovanju z drugimi državami za ohranitev zadevnih staležev rib.

4.6.2 Komisija z izvedbenimi akti ugotovi, ali so izpolnjeni pogoji, ki so bili predhodno dogovorjeni z zadevno državo, in odloči, da sprejeti ukrepi prenehajo veljati.

4.6.3 V nujnih, ustrezno utemeljenih razlogih, povezanih z nepredvidenimi socialnimi ali gospodarskimi motnjami, Komisija sprejme takoj veljaven izvedbeni akt o prenehanju veljavnosti ukrepov.

4.6.4 Za pravilno uporabo te uredbe Komisiji pomaga odbor na podlagi Uredbe (ES) št. 182/2011 o postopkih za nadzor v državah članicah.

4.6.5 EESO se strinja s pričakovano obliko prekinitve ukrepov in meni, da je takojšnja uporaba zaradi nujnih razlogov, zlasti v primeru držav v razvoju, logična.

V Bruslju, 23. maja 2012

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Staffan NILSSON
